

Interpellation

Till ordförande i Barn- och utbildningsnämnden
Liselott Vahermägi

Sorunda den 28 november 2010

Interpellation angående Skolinspektionens tillsyn av Nynäshamns grundskolor

Bakgrund

Under hösten 2010 har Skolinspektionen gjort tillsynsbesök på Nynäshamn kommuns samtliga grundskolor. Jag har tagit del av alla rapporter och med en nästan 30-årig erfarenhet, som lärare i grundskolan samt en filosofie magisterexamen i pedagogik med inriktning mot ledarskap från Skolledarhögskolan i Uppsala, blir jag oerhört bekymrad när jag läser Skolinspektionens rapporter beträffande hur situationen ser ut i kommunens grundskolor. Det som oroar mig allra mest är i huvudsak nedanstående sex områden: (se också bilaga 1 beträffande sammanställning över de områden som Skolinspektionen kräver åtgärder för).

1. Elever i Gröndalsskolan, Humlegårdsskolan, Kyrkskolan, Sunnerbyskolan, Svandammsskolan och Vika skola känner sig otrygga och blir utsatta för kränkningar. Ett effektivt sätt för att undvika detta och en första förutsättning är att se till att det finns gemensamma ordningsregler som är förankrade, efterlevs och är anpassade till respektive skolas förhållanden. Enligt Skolinspektionens rapporter har rektor inte säkerställt detta i Fagerviks skola, Kyrkskolan, Sunnerbyskolan, Tallbackaskolan och Vanstaskolan. En annan förutsättning för en trygg skolmiljö är att relationerna mellan vuxna och elever bygger på respekt och ömsesidigt förtroende. Detta uppnås inte i Kyrkskolan, Tallbackaskolan, Vanstaskolan och Vika skola. Dessutom finns det i Tallbackaskolan, Vanstaskolan och Vika skola brister vad gäller respekt och ömsesidigt förtroende i relationer mellan elever. I Gröndalsskolan, Humlegårdsskolan, Lilla Gröndalsskolan, Kyrkskolan, Sunnerbyskolan, Tallbackaskolan, Torö skola, Vanstaskolan, Viaskolan och Vika skola dokumenteras inte heller arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling i en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav. Det finns t.ex. inga konkreta åtgärder i planen beträffande de brister i trygghet som identifierats. Skolinspektionen skriver i sin rapport att de ser mycket allvarigt på detta.

Enligt Skolinspektionen finns det följande problem med otrygghet och kränkningar i kommunens skolor:

- **Sunnerbyskolan:** mobbning, otrygga situationer (särskilt bland pojkarna) och ett hårt språk mellan eleverna.
- **Kyrkskolan och Sunnerbyskolan:** Lärarna i åk 7-9 har olika förhållningssätt och alla lärare arbetar inte aktivt för att skapa en trygg skolmiljö.
- **Svandammsskolan:** En del elever känner sig otrygga på rasterna och vill ha lärare som vaktar.
- **Tallbackaskolan och Vanstaskolan:** Bråk och otrevligt språkbruk på raster, bristande arbetsro och oordning på lektioner. Det förekommer att lärare utsätter elever för kränkningar och att vissa elever t.o.m. känner sig otrygga med vissa lärare p.g.a. deras kränkande sätt att tilltala elever.
- **Vika skola:** Elever kränker varandra, t.ex. genom sparkar, slag, man drar varandra i håret och det förekommer ett hårt språk mellan elever. Även att elever kränker lärare och tvärtom förekommer. När skolmiljön blir bråkig, påverkar det lärandet negativt enligt eleverna. Av rapporten framgår att lärare inte tar sitt ansvar för elevernas trygghet och säkerhet under rasterna.

Dessutom upplever en del elever i Gröndalsskolan, Humlegårdsskolan, Kyrkskolan, Sunnerbyskolan och Svandammsskolan att de inte har någon vuxen som kan hjälpa dem att få stopp på bråk och kränkningar, om de skulle behöva hjälp, vilket är synnerligen anmärkningsvärt.

Det är också värt att notera att **samtliga** skolor i kommunen har fått föreläggande från Skolinspektionen om att åtgärda området "Trygghet och studiero".

2. Det är stora problem med måluppfyllelsen och alla elever får inte det stöd som de behöver, (se bilaga 2 med uppgifter om måluppfyllelse från Skolinspektionens rapporter). Detta gäller i Gröndalsskolan, Tallbackaskolan, Vanstaskolan och Viaskolan och rektor vid dessa skolor utvärderar och omprövar inte i tillräckligt hög grad skolans särskilda stödinsatser. Alla elever i Vika skola får inte den hjälp de behöver och eleverna försöker därför själva hjälpa varandra. Rektor på Vanstaskolan säkerställer inte att alla elever som har behov av undervisning i svenska som andraspråk får det. Rutinerna för att ta reda på vilka elever som behöver särskilt stöd fungerar inte tillfredsställande, eftersom utredningar ibland inte genomförs, eller försvinner mellan stolarna. Enligt lärare och rektor på Vanstaskolan finns det inte tillräckliga resurser till att ge alla elever som behöver tillräckligt stöd. Specialpedagog och speciallärare saknas på Tallbackaskolan och Vanstaskolan. Stöd i engelska för elever Viaskolan i årskurs 4-5 ges sällan, trots att måluppfyllelsen är låg och att det finns elever som är i behov av särskilt stöd. Enligt rektor prioriterar Viaskolan F-5 svenska i stället och hoppas att detta ska hjälpa eleverna att nå måluppfyllelse i engelska i årskurs 9.

Sammanfattningsvis kan tilläggas att det är anmärkningsvärt att bristande systematisk uppföljning och kvalitetsarbete var förbättringsområden vid Skolinspektionens tillsyn redan 2005 för Sorunda rektorsområde. Skolinspektionen finner det också anmärkningsvärt att det redan vid tillsynen 2005 konstaterades att det fanns elever på Tallbackaskolan som inte fick de stöd de behövde för att uppnå de nationella målen och att resultatet vid tillsynen 2010 visar att detta fortfarande inte är åtgärdat.

3. De individuella utvecklingsplanerna i Gröndalsskolan, Humlegårdsskolan, Lilla Gröndalsskolan, Sunnerbyskolan, Svandammsskolan, Tallbackaskolan, Torö skola,

Vanstaskolan, Viaskolan och Vika skola uppfyller inte grundskoleförordningens krav. Enligt Skolinspektionen finns det inte en tydlig koppling till målen i varje plan och dessutom saknas de insatser, som skolan ska göra för att hjälpa eleven att uppnå målen. I Svandammsskolan fokuserar de individuella utvecklingsplanerna fr.a. på de åtgärder som eleven själv ska göra och inte på hur skolan ska hjälpa eleven att uppnå målen. I Svandammsskolan, Tallbackaskolan, Torö skola och Viaskolan får inte alla elever betyg/skriftliga omdömen i samtliga ämnen inför utvecklingssamtalen. Utan den informationen, vet inte eleverna hur deras resultat förhåller sig i förhållande till målen, vilket minskar elevernas möjligheter att uppnå målen.

Åtgärdsprogram i Gröndalsskolan, Torö skola och Vanstaskolan uppfyller inte alltid författningarnas krav. Lärare på Tallbackaskolan, som har begärt att få handledning och stöd vid skrivning av åtgärdsprogram, har inte fått det. I Tallbackaskolan och Vanstaskolan har lärarna under de senaste två åren inte varit delaktiga i arbetet med att utvärdera och följa upp skolans gemensamma resultat. Dessutom finns det brister i dessa skolors kvalitetsarbete, vilket också gäller Torö skola.

4. Enligt Skolinspektionen är en förutsättning för att elevers kunskapsresultat ska kunna förbättras, att rektorn ges tillräckliga möjligheter att kunna ta ett pedagogiskt ansvar i sitt dagliga arbete. Skolinspektionens rapporter visar att dessa möjligheter inte finns i Kyrkskolan, Sunnerbyskolan, Torö skola och Vika skola.
5. Alla lärare på Gröndalsskolan, Kyrkskolan, Sunnerbyskolan, Viaskolan och Vika skola har inte pedagogisk utbildning inom de ämnen de undervisar i. Enligt Skolinspektionen är det särskilt viktigt med behöriga lärare, om måluppfyllelsen är låg.

Brister i lärare behörighet

Gröndalsskolan	Kyrkskolan	Sunnerbyskolan	Torö skola	Vika skola	Viaskolan
Lärare i matematik, språk och hem- och konsumentkunskap saknar pedagogisk högskoleexamen	Alla lärare har inte behörighet för den undervisning de bedriver	75 % av lärarna är behöriga. Obehöriga lärare i ma/no, teknik, hem- och konsumentkunskap samt slöjd och språk	Lärare i idrott och hälsa m.m. har inte utbildning för den undervisning de bedriver	Nästan alla lärare undervisar i ämnen de inte har behörighet för	Behöriga lärare saknas i hem- och konsumentkunskap, musik och svenska som andraspråk

Det är särskilt anmärkningsvärt att en låg andel behöriga lärare på Sunnerbyskolan var ett förbättringsområde vid Skolinspektionens tillsyn redan 2005 och att detta fortfarande inte är åtgärdat.

6. Det finns brister i anpassningen av undervisningen till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter etc. och elever stimuleras inte till att utveckla nyfikenhet och lust att lära samt använda och utveckla sin maximala förmåga. Elever som blir färdiga med uppgifter tidigare får sitta och vänta eller gå tidigare, en del elever upplever att uppgifterna är för lätta etc. Resultatet blir att elever hindras i sin kunskapsutveckling, eftersom de inte får uppgifter som är anpassade till deras individuella förutsättningar, behov och kunskapsnivå. Detta gäller Gröndalsskolan, Lilla Gröndalsskolan, Kyrkskolan, Sunnerbyskolan, Tallbackaskolan, Torö skola, Vanstaskolan, Viaskolan och Vika skola.

Mot bakgrund av ovanstående, önskar jag ställa följande frågor till ordförande i Barn- och utbildningsnämnden:

1. Vilka åtgärder kommer den politiska ledningen att vidta för att åtgärda följande under punkt 1 ovan:
 - att alla skolor har regler som är förankrade bland såväl elever som lärare, att reglerna efterlevs och är anpassade efter varje skola
 - att elever i Nynäshamns kommuns skolor ska känna sig trygga och få den studiero som eleverna behöver för att de ska få förutsättningar att uppnå målen
 - att det finns planer med konkreta åtgärder, som uppfyller skollagens krav, när det gäller att förebygga och förhindra kränkande behandling.

2. Vilka åtgärder kommer den politiska ledningen att vidta för att åtgärda följande under punkt 2 ovan:
 - att alla elever ska nå målen
 - att alla elever ska få det stöd som de behöver
 - att det ska finnas pengar till att ge alla elever det stöd som behövs
 - att alla elever som behöver undervisning i svenska som andraspråk får det
 - att alla elever i Viaskolan F-5, som behöver det, även ska få stöd i engelska
 - att elever, som behöver det, får hjälp av specialpedagog och speciallärare.

3. Vilka åtgärder kommer den politiska ledningen att vidta för att åtgärda följande under punkt 3 ovan:
 - att alla individuella utvecklingsplaner i kommunens skolor uppfyller grundskoleförordningens krav
 - att alla elever får betyg/skriftliga omdömen i samtliga ämnen inför utvecklingssamtalen
 - att åtgärdsprogram uppfyller författningarnas krav och att de lärare som behöver utbildning i att skriva åtgärdsprogram får det
 - att brister i Tallbackaskolans, Vanstaskolans och Torö skolas kvalitetsarbete åtgärdas.

4. På vilket sätt ska en omorganisering ske för att möjliggöra att rektor får förutsättningar att kunna ta ett pedagogiskt ansvar för Kyrkskolan, Sunnerbyskolan, Torö skola och Vika skola?

5. Vad ska den politiska ledningen vidta för åtgärder för att se till att kommunens skolor har behöriga lärare? Att utbilda obehöriga lärare är inte en lösning, eftersom det tar 4-5 år på heltid och då 8-10 år på halvtid, om dessa lärare också måste arbeta samtidigt, vilket skulle innebära att nuvarande elever hinner gå ut skolan innan lärarna blir behöriga.

6. Vilka åtgärder kommer den politiska ledningen att vidta för att undervisningen i kommunens skolor ska anpassas till varje elevs behov, så att också duktiga elever får den stimulans och kunskapsutveckling som de har rätt till?

7. Hur kommer de enskilda skolornas resultat beträffande måluppfyllelse att redovisas i fortsättningen, så att kommunfullmäktiges ledamöter, kommunens invånare och inte minst elever och föräldrar kan se när de enskilda skolornas resultat förbättras? Att enbart redovisa ett genomsnitt för kommunen blir ju tämligen ointressant, när det är så stora skillnader mellan olika skolors resultat.

8. Enligt Skolinspektionens rapporter behövs åtgärder när skolorna inte uppnår 100 % måluppfyllelse. Vad är den politiska ledningens mål när det gäller måluppfyllelsen i kommunens skolor? Hittills har man till stor del hänvisat till att resultatet rör sig runt rikssnittet och att skolorna därför är tillräckligt bra. Är det inte 100 % måluppfyllelse som är målet? Gäller inte socialdemokraternas devis "alla ska med", skolan också?

För Sorundanet

Lena Dafgård
Fullmäktigeledamot

Bilaga 1: Skolinspektionen kräver åtgärder inom nedanstående områden enligt rapporter:

Måluppfyllelse och resultat	Gröndals-skolan	Fager-viks-skola	Humlegårds-skolan	Kyrk-skolan	Lilla Gröndals-skolan	Sunner-by-skolan	Svan-damms-skolan	Tall-backa-skolan	Tall-backa-skolan sär-skola	Torö-skola	Vansta-skolan	Vansta-skolan sär-skola	Via-skolan	Vika-skola
Kunskaper	X		X	X	X	X	X	X		X	X		X	X
Fokus på skolans uppdrag	X			X		X	X			X			X	X
Lärarnas bedömning och utvärdering	X		X	X	X	X	X	X		X	X		X	X
Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering								X		X	X		X	
Skolans lärandemiljö														
Fokus på lärande	X			X	X	X		X		X	X	X	X	X

Enskild elevs rätt	Grön-dals-skolan	Fager-viks-skola	Humle-gårds-skolan	Kyrk-skolan	Lilla Grön-dals-skolan	Sunner-by-skolan	Svan-damms-skolan	Tall-backa-skolan	Tall-backa-skolan sär-skola	Torö-skola	Vansta-skolan	Vansta-skolan sär-skola	Via-skolan	Vika-skola
Tillit till elevens förmåga														
Trygghet och studiero	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Bedömning (och betyg)														
Undervisningstid och val	X									X	X			
Särskilt stöd	X					X		X		X	X		X	
Studie- och yrkesvägledning														
Avgifter														
Rektorns beslutsfattande	X		X		X		X	X	X		X	X		

Bilaga 2: Bristande måluppfyllelse enligt Skolinspektionens rapporter

Nationella prov åk 3	Humlegårds-skolan	Lilla Gröndalsskolan	Sunnerbyskolan	Svandamms-skolan	Tallbackaskolan	Vansta-skolan	Viaskolan
Matematik 2009	71 %	90 %	56 %	78 %	50 % *	96 %	60 %
Svenska 2009	71 %	80 %	89 %	85 %	67 % *	70 %	77 %
Matematik 2010						77 %	
Svenska 2010						77 %	

* Nyanlända elever och elever i särskilda undervisningsgrupper ingår inte här.

Nationella prov åk 5	Gröndalsskolan	Svandammsskolan	Vanstaskolan	Viaskolan
Engelska 2009	82 %	94 %	76 %	86 %
Matematik 2009	96 %	100 %	77 %	93 %
Svenska 2009	92 %	96 %	64 % *	93 %
Måluppfyllelse i alla ämnen åk 5			52 %	

* 34 av 62 elever har antingen inte klarat alla proven eller inte gjort dem.

PRIM matematiktest	Sunnerbyskolan
Åk 2	35 %
Åk 8 2009	59 %
Åk 8 2010	38 %

Skolans statistik åk 5: 2009	Kyrkskolan	Sunnerbyskolan	Vika skola
Engelska		74 %	78 %
Matematik	63 %	67 %	70 %
Svenska	63 %	73 %	100 %

Andel elever som når målen i alla ämnen i åk 9 (2009) *	Gröndalsskolan	Sunnerbyskolan
	71 % (2008: 62 %)	64 %

* Riksgenomsnittet är 77 %

Källor:

Skolbeslut för grundskola efter tillsyn i Sunnerbyskolan, Kyrkskolan, Fagerviks skola och Vika skola, 2010-10-22, Dnr 43-2010:1412
<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Rapporter/2010/10oct/reg-nynashamn-sunnerbyskolan-kyrkskolan-fagerviksskola-vikaskola.pdf?epslanguage=sv>

Skolbeslut för grundskola efter tillsyn i Vanstaskolan F-5 och Tallbackaskolan, 2010-20-29, Dnr 43-2010:1412
<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Rapporter/2010/10oct/reg-nynashamn-vanstaskolanf5-tallbackaskolan.pdf?epslanguage=sv>

Skolbeslut för grundskola efter tillsyn av Viaskolan 6-9 i Nynäshamns kommun, 2010-11-09, Dnr 43-2010:1412
<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Rapporter/2010/10nov/reg-nynashamn-viaskolan6-9.pdf?epslanguage=sv>

Skolbeslut för grundskola efter tillsyn av Viaskolan F-5 och Torö skola i Nynäshamns kommun, 2010-11-15, Dnr 43-2010:1412
<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Rapporter/2010/10nov/reg-nynashamns-viaskolaf5-toroskola.pdf?epslanguage=sv>

Skolbeslut för grundskola efter tillsyn av Gröndalsskolan, Humlegårdsskolan och Lilla Gröndalsskolan i Nynäshamns kommun, 2010-10-22, Dnr 43-2010:1412
<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Rapporter/2010/10oct/reg-grondalsskolan-humlegardsskolan-lillagrondalsskolan-nynashamn.pdf?epslanguage=sv>

Skolbeslut för grundskola efter tillsyn av Svandammsskolan i Nynäshamns kommun, 2010-10-19, Dnr 43-2010:1412
<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Rapporter/2010/10oct/reg-nynashamn-svandammsskolan.pdf?epslanguage=sv>